

28 Σεπτεμβρίου, 1989

(ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.Δ.)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ,

Εφεσείων,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσίβλητης,

(Ποινική Έφεση Αρ. 5091).

Ποινή — Σοβαρότητα εγκλήματος — Η ανάγκη επιβολής απο-
 τρεπτικής ποινής δεν οδηγεί σε ατονία του καθήκοντος εξατο-
 μικήυσεως της ποινής — Ατομικές συνθήκες δράστη — Δι-
 καιολογούν εξισορρόπηση της ποινής ώστε να μην συνιστά α-
 πλώς τιμωρία, αλλά να αρμόζει και στο άτομο του δράστη. 5

Ποινή — Αρχές που διέπουν επέμβαση του εφετείου — Το εφε-
 τεϊον δεν επεμβαίνει εκτός άν η ποινή είναι έκδηλα υπερβολι-
 κή.

Ποινή — Ληστεία με χρήση βίας κατά παράβαση των άρθρων 282,
 283 και 255 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Τέσσερα άλλα 10
 εγκλήματα (Ληστεία με χρήση βίας, άσεμνη επίθεση εναντίον
 γυναίκας, επίθεση με πρόκληση σωματικής βλάβης και διάρ-
 ρηξη κατοικίας στη διάρκεια νύκτας) λήφθηκαν υπ' όψη — Ο
 δράστης είναι άτομο νεαρής ηλικίας (21 ετών) με πολλά ψυχο- 15
 λογικά προβλήματα και εκδήλωσε μεταμέλεια, αποκαλύπτον-
 τας τα 4 άλλα πιο πάνω εγκλήματα — Ποινή φυλακίσεως 4 ε-
 τών — Δεν είναι έκδηλα υπερβολική.

Οι αρχές, που το Δικαστήριο ανέπτυξε, απορρίπτοντας
 την έφεση αυτή, φαίνονται στις πιό πάνω περιληπτικές ση- 20
 μειώσεις. Το Δικαστήριο τόνισε τη σοβαρότητα του εγκλήμα-
 τος, επισημαίνοντας ότι επιθέσεις εναντίον πολιτών, που κυ-
 κλοφορούν μόνοι την νύκτα, υπονομεύουν την ελευθερία δια-
 κίνησης, ένα από τα σημαντικότερα ατομικά δικαιώματα, και
 επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα ζωής στον τόπο. Η σοβαρό- 25
 τητα του εγκλήματος και η ανάγκη αποτρεπτικής ποινής δεν
 οδηγεί σε ατονία του καθήκοντος εξατομικήυσεως της ποι-

νής. Η διαδικασία, όμως της εξατομίκευσης δεν πρέπει να οδηγεί στην εξουδετέρωση του αποτρεπτικού χαρακτήρα της ποινής.

Η έφεση απορρίπτεται.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

Savva v. The Republic (1968) 2 C.L.R. 218;

Krekou v. The Republic (1983) 2 C.L.R. 289;

Philippou v. The Republic (1983) 2 C.L.R. 245.

Έφεση κατά της ποινής.

- 10 Έφεση κατά της ποινής από τον Κώστα Α. Κωνσταντίνου που καταδικάστηκε από το Κακουργιοδικείο Λευκωσίας (Ποινική Υπόθεση 40788/88) για την κατηγορία ληστείας με χρήση βίας κατά παράβαση των άρθρων 282, 283 και 255 του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 και στον οποίο επιβλήθηκε
- 15 από τον Προσωρινό Πρ. Επ. Δικ. Χ' Κωνσταντίνου, τον Αν. Επ. Δικ. Μιχαηλίδη, και την Επ. Δικ. Παπαδοπούλου (Κα), ποινή φυλάκισης 4 ετών.

Ν. Παπάμιλτιαδους, για τον εφεσεύοντα.

- 20 *Σ. Μάτσας, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για την εφεσίβλητη.*

- ΠΙΚΗΣ, Δ: Ο Κώστας Κωνσταντίνου, ο εφεσεύων, καταδικάστηκε για το έγκλημα της ληστείας με χρήση βίας, κακούργημα που επισύρει ποινή φυλάκισης μέχρι ισόβια δεσμά (βλέπε άρθρο 283 του Ποινικού Κώδικα - Κεφ. 154). Το
- 25 Κακουργιοδικείο Λευκωσίας τον καταδίκασε σε φυλάκιση τεσσάρων χρόνων. Στην επιμέτρηση της ποινής λήφθηκαν υπόψη, μετά από αίτηση του εφεσεύοντα, τέσσερα άλλα εγκλήματα - τα εξής:

- (α) Ληστεία με χρήση βίας, και
- 30 (β) άσεμνη επίθεση ενάντια σε γυναίκα.

- Τα πιο πάνω εγκλήματα, όπως και το έγκλημα που αποτέλεσε το αντικείμενο της υπόθεσης ενώπιον του Κακουργιοδικείου, είχαν τις εξής ομοιότητες: Στρέφονταν εναντίον γυναικών διαπράχθηκαν ενώ τα θύματα βρισκότουσαν
- 35 έξω από ανελκυστήρα πολυκατοικίας, και είχαν το κοινό χαρακτηριστικό της χρήσης βίας εναντίον των θυμάτων. Τα

άλλα δυο από τα τέσσερα αδικήματα που ο εφεσείων ζήτησε να ληφθούν υπ' όψη αφορούσαν -

(γ) επίθεση συνοδευόμενη με την πρόκληση σωματικής βλάβης, με θύμα πάλι γυναίκα (βλέπε άρθρο 243 - Κεφ. 154). και 5

(δ) διάρρηξη κατοικίας στη διάρκεια της νύχτας (βλέπε άρθρα 291, 292(α) του Ποινικού Κώδικα).

Τα γεγονότα που περιστοιχίζουν το έγκλημα που ο εφεσείων παραδέχθηκε στην υπόθεση που εκκρεμούσε ενώπιον του Κακουργιοδικείου, συνθέτουν ένα πολύ σοβαρό έγκλημα με επικίνδυνες προεκτάσεις. Το θύμα ήταν, όπως έχουμε αναφέρει, γυναίκα η οποία βρισκόταν έξω από ανελκυστήρα πολυκατοικίας. Η ώρα ήταν προχωρημένη, 3 το πρωί, και το θύμα απομονωμένο. Χρησιμοποιώντας βία ο εφεσείων έσυρε την παραπονούμενη έξω από την πολυκατοικία και της απέσπασε τη τσάντα. Εγκατέλειψε την επίθεση όταν το θύμα τον δάγκωσε στο χέρι αυτοαμυνόμενο. Πρέπει να σημειωθεί ότι η τσάντα εγκαταλείφθηκε σε οικόπεδο με το περιεχόμενο της άθικτο εκτός από το ποσό των £12.-- που είχε αφαιρεθεί απ' αυτή. 10 15 20

Η έφεση στρέφεται αποκλειστικά εναντίον της ποινής και έχει ως λόγο το μέτρο της τιμωρίας. Στο επίκεντρο της έφεσης είναι η θέση ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν εξισορρόπησε την ποινή με τις προσωπικές συνθήκες του εφεσείοντα, ηλικίας 21 χρόνων με πολλά ψυχολογικά προβλήματα, όπως πιστοποιήθηκε από δυο ψυχιάτρους. Ήταν η πρώτη φορά που ο εφεσείων βρέθηκε αντιμέτωπος με τις συνέπειες διάπραξης ενός σοβαρού εγκλήματος και η πρώτη φορά που καταδικαζόταν σε φυλάκιση, γεγονός που έπρεπε να κάμει το Δικαστήριο, όπως εισηγήθηκε ο κ. Παπαμιλιτιάδους, ιδιαίτερα προσεκτικό στην επιλογή της ποινής που θα επιβεβλόνταν. 25 30

Το περιβάλλον στο οποίο έζησε ο εφεσείων, οι δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες μεγάλωσε, η μεταμέλειά του που εκδηλώθηκε έμπρακτα με την παραδοχή του και την αποκάλυψή του στις αστυνομικές Αρχές των τεσσάρων άλλων εγκλημάτων που λήφθηκαν υπόψη στην επιμέτρηση της ποινής, καταμαρτυρούν μεταμέλεια, όπως εισηγήθηκε ο δικηγόρος του εφεσείοντα, καθώς και προθυμία αλλαγής 35

του τρόπου ζωής του. Από τις ιατρικές εκθέσεις φαίνεται ότι ο Κωνσταντίνου το βρίσκει δύσκολο να αντισταθεί σε παρορμήσεις, σε βαθμό που να γίνεται ενίοτε έρμαιό τους.

- 5 Ακούσαμε με πολλή προσοχή τις εισηγήσεις που έγιναν εκ μέρους του εφεσεύοντα που περιλαμβάνουν κάθε στοιχείο που μπορούσε εύλογα να ληφθεί υπόψη προς μετριασμό της ποινής του εφεσεύοντα. Ο δικηγόρος της Δημοκρατίας
- 10 εξέφρασε την ανησυχία της Πολιτείας για τη σοβαρότητα του εγκλήματος. Όχι μόνο η ποινή έπρεπε να ήταν αυστηρή λόγω των σοβαρών γεγονότων της υπόθεσης, αλλά επιβαλλόταν αυστηρότητα και για την ανατροπή της επανάληψης εγκλημάτων βίας αυτής της μορφής. Ούτε το νεαρό της ηλικίας του παραβάτη, ούτε οι προσωπικές του συνθήκες αποτέλεσαν λόγο για τη μη επιβολή ή την έκκριση αυ-
- 15 στηρών ποινών στο παρελθόν σε νεαρούς παραβάτες για τη διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων. Προς υποστήριξη αυτής της θέσης έγινε ιδιαίτερη αναφορά στην υπόθεση *Antonios Savva v. Republic*.*

- 20 Η σοβαρότητα που αποδίδεται από το νόμο στο έγκλημα της ληστείας με χρήση βίας αντανακλά τις κοινωνικά ζημιόγόνες συνέπειες του εγκλήματος και το πλήγμα που μπορεί να επιφέρει στο θύμα του εγκλήματος. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες διαπράχθηκε το καθιστούν μια από τις σοβαρότερες μορφές του εγκλήματος της ληστείας με χρήση
- 25 βίας. Επιθέσεις εναντίον πολιτών που κυκλοφορούν μόνοι τη νύκτα τείνουν να υπονομεύσουν ένα από τα σημαντικότερα ατομικά δικαιώματα, εκείνο της ελεύθερης διακίνησης. Διάδοση εγκλημάτων αυτής της μορφής θα επηρέαζε άμεσα την ποιότητα της ζωής στον τόπο με τεράστιες δυσμενείς κοινωνικές συνέπειες. Δικαιολογημένα το Κακουργιοδικείο έκρινε ότι τα εγκλήματα για τα οποία καταδικάστηκε ο εφεσεύων ήταν εξαιρετικά σοβαρά, τόσο σοβαρά
- 30 ώστε να δικαιολογείται η επιβολή σημαντικής ποινής φυλάκισης παρά το νεαρό της ηλικίας του παραβάτη και τις
- 35 προσωπικές του συνθήκες.

Και όταν το έγκλημα το οποίο διαπράττεται είναι σοβαρό και το στοιχείο της αποτροπής λαμβάνεται υπόψη στον προσδιορισμό της ποινής, το καθήκον του Δικαστηρίου να εξατομικεύσει την ποινή δεν ατονεί. Οι συνθήκες του εφε-

* (1968) 2 C.L.R. 218.

σείοντα δικαιολογούσαν επιείκεια καθώς και το νεαρό της ηλικίας του. Η ψυχολογική του κατάσταση μείωνε σε κάποιο βαθμό το αίσθημα ευθύνης ή, ακόμα ακριβέστερα, οι αδυναμίες του δεν του επέτρεπαν να ελέγχει αποτελεσματικά παρορμητικές ενέργειες. Η διαδικασία εξατομίκευσης της ποινής δε συνεπάγεται εξουδετέρωση ούτε της σοβαρότητας του εγκλήματος ούτε του στοιχείου της αποτροπής όταν συντρέχουν λόγοι, όπως και στην προκείμενη υπόθεση, για την απόδοση και αποτρεπτικού χαρακτήρα στην ποινή. Οι ατομικές συνθήκες του παραβάτη δικαιολογούν την εξισορρόπηση της ποινής ώστε να μη συνιστά μόνο τιμωρία για το έγκλημα, αλλά να αρμόζει και στο άτομο του παραβάτη. Η προσέγγιση αυτή υποστηρίζεται από την απόφαση *Krekou v. Republic*.* Η διαδικασία της εξατομίκευσης δεν πρέπει να οδηγεί στην εξουδετέρωση του αποτρεπτικού χαρακτήρα της ποινής.

Το τελικό ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι κατά πόσο υπάρχει, βάσει των καθιερωμένων αρχών, πεδίο για παρέμβαση με την απόφαση του Κακουργιοδικείου. Βάσει του δικού μας δικαστικού συστήματος ο καθορισμός της ποινής αποτελεί κατ' εξοχή έργο του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Όπως υποδεικνύεται στην υπόθεση *Philippou v. Republic*** η ποινή μπορεί να κριθεί υπερβολική από το Εφετείο μόνο όταν το στοιχείο της υπερβολής μπορεί να προσδιοριστεί αντικειμενικά. Δε δικαιολογείται επέμβαση όταν και μόνο κατά την υποκειμενική κρίση των μελών του Εφετείου θα εδικαιολογείτο χαμηλότερη ποινή. Το γεγονός επομένως ότι αν εμείς είχαμε να αντιμετωπίσουμε πρωτόδικα το θέμα της ποινής θα επιβάλλαμε οριακά ελαφρότερη ποινή από εκείνη που έχει επιβληθεί, δε δικαιολογεί την ανατροπή της απόφασης του Κακουργιοδικείου. Επρόκειτο για εξαιρετικά σοβαρά εγκλήματα με έντονο αντικοινωνικό χαρακτήρα.

Συνεκτιμώντας όλους τους παράγοντες που συνθέτουν το μέτρο της ποινής, το πρωτόδικο Δικαστήριο εύλογα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών. Η έφεση συνεπώς απορρίπτεται.

* (1983) 2 C L R 289

** (1983) 2 C L R 245

Ελπίζεται ότι στη διάρκεια της παραμονής του εφεσεϊόν-
τα στη φυλακή θα του δοθεί κάθε βοήθεια για την αντιμε-
τώπιση των ψυχολογικών του προβλημάτων, καθώς επί-
σης και βοήθεια για τη σταθεροποίηση του τρόπου της
5 ζωής του.

Η έφεση απορρίπτεται.